

“L'emigració és un dret de la persona”

Fernanda Caro
(Maguilla, Badajoz,
1962), treballadora
social, relacionada
sempre amb moviments
d'esquerra alternativa
i de base, pertany, en
qualitat d'independent,
a EU, formació a través
de la qual es va fer
càrrec de la Conselleria
de Benestar Social
del Govern de les
Illes Balears el 1999.

Vostè no té militància, però sembla ser la consciència crítica dels més esquerrans d'EU.

—Sí, som independent dins d'EU, perquè és una formació en la qual un independent d'esqueres s'hi pot trobar molt còmode, encara que no sigui militant, tot i que jo em sent molt propera al PCE i, quan vivia a Barcelona, al PSUC.

—És comunista?

—Sí.

—I què fa una comunista en un Govern com el balear?

—[Riu.] Doncs, empènyer... [Riu més.] No, a veure, a banda de la gestió per aplicar la política del Govern, que és divers perquè cal recordar la seva heterogeneïtat, crec que la meua feina és, o així l'entenc jo, demostrar que una persona d'esqueres pot fer política d'una altra manera.

—I ho ha aconseguit?

—Pens que sí. He fet coses mal fetes. No n'he pogudes fer d'altres que m'hagués agradat. Però quan ho pens, ara que s'hi acosta la fi de la legislatura, veig que el balanç és positiu i sobretot tenc la consciència molt tranquil·la perquè sempre he defensat el que pensava. I després hi ha un altre aspecte, més diguem-ne d'imatge, o millor dit de tarannà del polític, que crec que és tan important com la gestió i la decisió política.

—Per exemple?

—Doncs, li ho explicaré amb un senzill exemple. Quan vaig arribar a la Conselleria, un dels primers dies se'm va caure un paper i tres persones s'ajupiren a recollir-lo. Em passà una altra vegada, i la mateixa reacció. És clar, aleshores és quan has de prendre, i vaig prendre, una decisió. O dir,

bé, què còmode. O donar les gràcies i amablement fer veure que una consellera pot ajupir-se per recollir el paper i no per això passa res ni s'acaba el món. És una anècdota, si es vol, però per mi és important. Aquest Govern del Pacte de Progrés crec que ha trenat amb la tradició que traspuen actituds com la descrita. L'administració és per servir els ciutadans, i no a la inversa. I aquests detalls són importants perquè els polítics som persones iguals que els qui no ho són.

—A banda del tarannà i parlant de gestió, està satisfeta del que ha fet aquesta legislatura en Benestar Social el Govern?

—Sí, relativament perquè sempre t'hagués agradat fer més coses, però, sí, crec que el balanç és positiu.

—Avalui's de zero a deu.

—Un set. Sí, sí. Un notable, baix potser. Però sí, s'ha fet molt. S'ha de tenir en compte d'on partíem. No hi havia res. Res. És que resulta increïble, però la primera tasca va ser crear pròpiament la conselleria, perquè en la pràctica no existia, i lluitar contra la idea, producte de setze anys de governs conservadors, que no és necessària una política social real i efectiva. A Balears no hi havia política social, eren purament actuacions aïllades per raons partidistes.

—I ara?

—Crec que el que hem fet és posar les bases per fer actuacions més efectives en el futur. Però no és gens menyspreable el que s'ha fet aquests quatre anys, tot i ser molt poc de temps. Hem fet un pla de necessitats socials per a tots els sectors, és a dir, per a actuar globalment. En persones grans, dones, immigració... hem can-

viat radicalment la forma de la gestió, no fer coses aïllades per a la galeria, sinó decidir què necessitam, què podem fer i establir els canals, pressupostos i formes d'actuar per millorar el benestar social, graduant els objectius per poder assolir-los.

—En altres comunitats o països, fins i tot governats per la dreta, ningú no dubta que les institucions han de tenir una política d'intervenció social correctora dels desequilibris...

—Sí, però no a Balears, on érem a les catacumbes, a la cua en política social, respecte a les altres comunitats autònomes, incloses Ceuta i Melilla. Fòrem la darrera comunitat que posà en marxa la renda mínima d'inserció. Cal recordar que el 1994 i 1995 es justificava políticament aquesta absència perquè Balears era rica i no es necessitava. En plans sectorials —drogues, persones grans...— també hem estat de les darreres. La llei d'acció social, de 1987, era molt genèrica i no implicava ni determinava quina havia de ser l'estructura dels serveis socials... Realment estàvem a la cua de tot. No és que a Balears s'hagués fet una política social conservadora, és que era una manca de política de rerefons ultradretà.

—No exagera?

—Exagerar? Miri, a l'estat tenim un pla gerontològic. És a dir, un marc general que determina que l'important i prioritari pel que fa als grans és actuar en favor dels qui són dependents. És a dir, els pressupostos que el Govern de l'estat destina a aquest pla es transfereixen a les comunitats autònomes, perquè siguin aquestes les que creïn serveis dirigits a aquests grans dependents que necessiten assistència. Doncs bé, durant tots els anys del PP allò que va rebre el Govern balear es va gastar en clubs de persones grans. Em sembla que és evident la diferència entre els objectius marcats pel pla i allò què s'ha fet, no? Quan entrarem nosaltres dedicàrem aquests doblers a fer centres d'estades diürnes per a persones grans assistides. El 1999 no hi havia ni una plaça pròpia de les Illes Balears —n'hi havia 16 de l'IMSERSO— d'aquestes carac-

"Hem posat les bases per fer actuacions més efectives en el futur. Però no és gens menyspreable el que s'ha fet aquests quatre anys, tot i ser molt poc de temps. Hem fet un pla de necessitats socials per a tots els sectors, és a dir, per a actuar globalment. En persones grans, dones, immigració... hem canviat la forma de la gestió, no fer coses aïllades per a la galeria, sinó decidir què necessitam, què podem fer i establir els canals, pressupostos i formes d'actuar."

JOAN BELLA

terístiques. Acabarem la legislatura amb més de 300 places d'aquestes, que són fonamentals per a la millora de la vida de les persones grans que necessiten assistència. S'entén, no, el que deia abans? El que es feia era enganyar la població, no fer política social.

—Un altre aspecte social, que a Balears és especialment important, és la immigració. Comencem per una prèvia. Vostè considera que la immigració és necessària per al sistema econòmic i, si és així, per què no s'explica per evitar brots xenòfobs?

—És difícil. A veure, dins l'àmbit competencial que tenim, el que hem fet són plans i actuacions per a integrar les persones immigrades. Amb l'objectiu que no hi hagi conflictes so-

cials. Clar, això implica, a més d'aquest seguit d'actuacions —que permetin l'accés a vivenda, escoles, serveis socials, etc.—, fer una política de sensibilització. En aquest sentit, cal explicar que la immigració és necessària... Doncs, jo, des del meu plantejament, no ho considerava prioritari. El que ha passat és que han sorgit posicions públiques de partits de dreta, fins i tot dins el Pacte com és el que ha dit Unió Mallorquina (UM), i és clar, aleshores ens hem hagut d'enfrontar a aquest problema sobrevengut, que en principi no consideràvem prioritari. Però és que ningú no podia preveure les barbaritats que ha dit Maria Antònia Munar. Per això ara considerem que potser calgui explicar que és una necessitat, la immigració.

JOAN CELIÀ
"En moltes de les crítiques que se'm fan hi veig el menyspreu classista i sexista cap a una consellera d'esquerra i, a més, nascuda a Extremadura."

—No sembla que li agradi plantejar la immigració com una necessitat per créixer econòmicament.

—No, no m'agrada gens. Per a mi el que és fonamental no és que sigui necessària la immigració. Que ho és, és clar, com ho va ser ja per a Balears als anys seixanta i setanta que va permetre millorar, enriquir i créixer. O com ho va ser per a molts països europeus l'emigració espanyola. Però per a mi és molt més simple i important. És un dret. És una qüestió de drets de la persona. Un dret de tota persona a buscar una vida digna on sigui.

—Tot i la seva rotunditat, el Govern i el Pacte no semblen tenir una completa homogeneïtat sobre el particular.

—És que el Pacte i el Govern és heterogeni. Quan el PP pretén insultar es refereix al Govern com "d'esqueres". Jo em regir pensant "què més voldria jo...". La realitat és la que és, i som quatre partits al Govern, més un altre, UM, que dona suport. Fins i tot dins la mateixa coalició EU-Els Verds existeix aquesta heterogeneïtat que fa que hi hagi de vegades posicions o manifestacions ecologistes una mica, des del meu punt de vista, *apolítiques*. El PSM té una base social també molt heterogènia, i ha fet una

política que jo entenc adreçada més a la classe mitjana-alta. El Partit Socialista també té una base social que em fa l'efecte que se sent lluny dels seus caps. I en EU hi ha criteris diferents... En fi, que és una realitat heterogènia, complexa, plural i, és clar, no es pot esperar que hi hagi unanimitat a priori sobre un tema tan cabdal com la immigració.

—Potser la sensació és que no es fa gaire, respecte a la immigració.

—Però es fa molt. Per exemple, amb la tasca dels mediadors culturals, pels quals apostam a fons perquè expliquin la convivència entre les diferents comunitats, i en temes d'educació també es fa molta feina. El que passa és que totes les polítiques socials que fa aquest Govern en matèria d'immigració no cerca resultats a curt termini. No es veuen en dos, tres o quatre anys. És impossible. Es veuran més enllà.

—Vostè és un dels objectius preferits pel PP en el Parlament per atacar el Govern.

—Home, és clar, i ja m'està bé. El que em sabia molt de greu seria que no m'atacàs. Aleshores, potser [riu] em sobrevendria un problema de crisi d'identitat. Però no són coses que em preocupin. En tot cas, el que em

dol és la utilització que es fa del Parlament.

—Què vol dir?

—Que és un circ, una vertadera vergonya. Per a alguns és una paròdia, una mena d'obra de teatre. Per a mi el Parlament és molt més important. És allà on s'ha de discutir seriosament. I no ho és. Es trivialitzen temes importantíssims. Et fan preguntes sense sentit, per fer-les... Bé, d'acord, és el joc i en això els mitjans de comunicació hi juguen també. Però que sigui així no vol dir que a mi m'agradi. No entenc la política com un espectacle, i per això em dol. Això sense oblidar que en moltes de les crítiques que se'm fan hi veig el menyspreu classista i sexista cap a una consellera d'esquerra i, a més, nascuda a Extremadura.

—Dins d'EU em fa l'efecte que hi ha dos corrents, el més favorable al Pacte de Progrés com a objectiu estratègic i el que pensa que cal fer pesar més els interessos de partit, en el qual vostè hi estaria enquadrada. Correcte?

—A veure, el Pacte és plural, però no jugar suficientment a la diferenciació, per deixar clara la identitat pròpia, no és bo. Perquè el fet de sacrificar la identitat pel Pacte global, crec jo, implicarà que alguns votants cauran en el desànim de l'abstenció i d'altres, és clar, per la falta de diferenciació, optaran per allò que es diu el vot útil.

—No és així com ho veu la direcció d'EU.

—No. La gent que pensa com jo és minoritària en la direcció d'EU, però en les bases ja és diferent, si més no és una opinió més majoritària que no en la direcció.

—Creu que si els resultats electorals ho permetessin hi hauria un nou Pacte de Progrés?

—Amb els partits del Govern: PSIB, PSM, EU i Els Verds, sí. Seria possible. Però amb UM, no li donaré suport. Hem de fer el possible perquè UM no sigui necessària. I si ho fos, doncs l'única cosa possible seria que acceptàs que no es pot fer un pacte tan desequilibrat com l'actual.

Miquel Payeras